بسمه تعالی

اداره آموزش و پرورش استان مازندران

مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بهشهر

دبیرستان نمونه دولتی دکتر بهشتی

محل مهر آموزشگاه

نام و نام خانوادگی: **پایه : دوازدهم همهٔ رشته‌ها** **تاریخ امتحان : 23 دی ماه 1402**

نام درس : فارسی 3 **نام دبیر : گوهری** **ساعت شروع : 9 صبح** **زمان : 80 دقیقه**

ردیف	شرح سوالات	بارم
	قلمرو زبانی (7 نمره)	
1	از **سامان** در « با جان بودن به عشق در سامان نیست » کدام معنی بر نمی‌آید؟ 1) درخور ○ 2) میسّر ○ 3) امکان ○ 4) موافق ○	0/25
2	در کدام گزینه واژهای مترادف **سریر** وجود دارد؟ 1) با اختر سعد کرده پیوند ○ 2) سرد و سیه و خموش و آوند ○ 3) بنشین به یکی کبود اورند ○ 4) زین بی‌خردان سفله بستان ○	0/25
3	در مصراع « قسیمٌ جسیمٌ نسیمٌ وسیم » کدام واژه به معنی خوش‌اندام است؟	0/25
4	معنی واژهٔ **دستور** را در بیت زیر بنویسید. چه نیکو گفت با جمشید دستور که با نادان نه شیون باد و نه سور	0/25
5	املای درست واژه‌ها را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) بفکن ز پی این (اساس / اثاث) تزویر ب) در شهر سیرجان (اطراق / اتراق) می‌کردیم پ) همهٔ چشم‌ها به او بود که (حوزهٔ / حوضهٔ) حکمت را گرم نگه دارد	0/75
6	در متن زیر غلط‌های املایی را پیدا کنید و شکل درست آن را بنویسید. منّت خدای را، عزّ و جلّ، که طاعتش موجب غربت است و به شکر اندرش مزید نعمت. خان نعمت بی‌دریغش همه جا کشیده. فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.	0/75
	جمع بارم	2/5

نمره ورقه:

نام دبیر و امضاء تاریخ:

نمره ورقه:

نام دبیر و امضاء تاریخ:

www-kanoon-ir

ردیف	شرح سوالات فارسی 3 — صفحهٔ دوم		بارم
7	متن را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.		
	عبور هواپیما از روی دریای مدیترانه همیشه آدمی را غرق دریای تصوّرات تاریخی می‌کند. توقّف ما در امّان و آتن بیش از نیم ساعت طول نکشید. سواحل شرقی مدیترانه از زیباترین نواحی عالم است. بیشتر راه را از روی دریا گذشتیم. جزیره‌های کوچک و بزرگ، مثل وصله‌های رنگارنگ بر تیلسان آبی مدیترانه دوخته شده‌است.		
	الف) در متن یک غلط املایی وجود دارد. آن را بیابید و شکل درست آن را بنویسید.		0/5
	ب) کدام فعل مجهول است؟ آن را به معلوم تبدیل کنید.		0/5
	پ) در قسمت مشخّص شده ، دو وابستهٔ وابسته مشخّص کنید و نوع آن را بنویسید.		0/5
8	در کدام گزینه حذف وجود دارد؟ نوع آن را مشخّص کنید.		
	الف) فکری ای هم‌وطنان در ره آزادی خویش/ بنمایید که هر کس نکند، مثل من است		0/5
	ب) سرّ من از نالهٔ من دور نیست / لیک چشم و گوش را آن نور نیست		
9	نقش دستوری قسمت‌های مشخّص شده را بنویسید.		
	الف) آتش عشق او را چنان گرداند که همه جهان، آتش بیند.		1
	ب) ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز/ کان سوخته را جان شد و آواز نیامد.		
10	مطابق با الگوی « نهاد + متمم + مسند + فعل » نمونه‌ای بنویسید.		0/5
11	برای هر یک از انواع وابستهٔ وابسته نمونه‌ای بنویسید. و نمودار پیکانی رسم کنید.		1
	الف) ممیز ب) قید صفت		
	قلمرو ادبی (5 نمره)		
12	آرایهٔ مشترک این دو بیت را بنویسید.		
	الف) ای دیو سفید پای در بند ای گنبد گیتی ای دماوند		0/25
	ب) آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است		
13	از داخل کمانک آرایهٔ به کار رفته در هر بیت را مشخّص کنید.		0/75
	الف) تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر، چهر دل‌بند	(حسن تعلیل/ تشبیه)	
	ب) عشق چون آید، برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می‌کشد اوّل چراغ خانه را	(اسلوب معادله/ تلمیح)	
	پ) نی حریف هر که از یاری برید / پرده‌هایش پرده‌های ما برید	(ایهام / کنایه)	
14	در بیت « آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد » به جز تکرار، دو آرایهٔ ادبی مشخّص کنید.		0/5
	جمع بارم		6

www-kanoon-ir

نام و نام خانوادگی:	صفحه : سوم	

ردیف	شرح سوالات فارسی 3	بارم
15	تعداد تشبیه‌های به کار رفته در متن را تعیین و در اوّلین تشبیه، مشبّه را مشخّص کنید. درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده. عصارهٔ تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.	0/5
16	در بیت « نالهٔ مرغ اسیر این همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است » مجاز را پیدا کنید و مفهوم مجازی آن را بنویسید.	0/5
17	عبارت زیر یادآور کدام مَثَل است؟ از بیم عقرب جرّارهٔ دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیهٔ حکومت سرهنگ‌ها پناه ببرد.	0/5
18	از ستون سمت چپ نام خالق اثر را پیدا کنید.(یک مورد اضافه است)	1

نام اثر	خالق اثر
1- فیه ما فیه	الف) شهاب‌الدین سهروردی
2- تمهیدات	ب) علی شریعتی
3- تذکره الاولیا	پ) عین‌القضات همدانی
4-کویر	ت) عطار
	ث) مولوی

19	بیت‌های زیر را کامل کنید. الف) ..... تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی ب) آیینهٔ نگاهت پیوند صبح و ساحل	0/5 0/5
20	**قلمرو فکری 8 نمره** مقصود از نی و جدایی در بیت « بشنو از نی چون شکایت می‌کند/ از جدایی‌ها حکایت می‌کند» چیست؟	0/5
21	هریک از مصراع‌های زیر، به کدام پدیدهٔ اجتماعی اشاره دارد؟ الف) گفت:« کار شرع، کار درهم و دینار نیست» ب) گفت:« والی از کجا در خانهٔ خمّار نیست؟»	0/5
22	در بیت « با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت» شاعر خود را با چه ویژگی‌هایی وصف کرده‌است؟	0/5
	جمع بارم	5

www.kanoon.ir

ردیف	شرح سوالات فارسی 3 — صفحه چهارم	بارم
23	مفهوم کنایه‌های « یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می‌زد » را بنویسید.	۰/۵
24	با توجّه به بیت زیر چه کسانی شایستهٔ احترام نیستند؟ در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که فکر جامعه را محترم نداشت	۰/۵
25	«نقش ظرفیت وجودی» و «اشتیاق بی‌پایان عاشق» از کدام بیت‌ها دریافت می‌شود؟ (یک بیت اضافه است) الف) هرکه جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی روزی است روزش دیر شد ب) آتش عشق است کاندر می فتاد جوشش عشق است کاندر می فتاد پ) هرکسی از ظنّ خود شد یار من از درون من نجست اسرار من	۰/۵
26	مضمون مشترک این دو متن را بنویسید. الف) چون من در آن حضرت رسم و تاب آفتاب آن جمال بر من زند، مرا از خود یاد نیاید؛ از تو چون یاد کنم؟ ب) به خاطر داشتم چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیهٔ اصحاب را. چون برسیدم بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.	۰/۵
27	در متن زیر به **کدام فیلسوف** و **کدام باور عرفانی** اشاره شده‌است؟ برای شناختن محمّد و دیدن صحرایی که آواز پر جبرئیل در زیر غرفهٔ بلند آسمانش به گوش می‌رسد و حتّی هر درختش، غارش، کوهش... آیات وحی را بر لب دارد.	۰/۵
28	معنی ساده و روان شعرها و نثرهای زیر را بنویسید. الف) پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد. و وظیفهٔ روزی به خطای منکر نبرد.	۱
	ب) از سیم به سر یکی کُله‌خود ز آهن به میان یکی کمربند	۰/۵
	پ) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست	۰/۵
	ت) همّت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است	۰/۵
	ث) صد تیغ جفا برسر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند	۰/۵
	ج) هرکه دامن او بگیرد و از او حاجت طلبد، حق، آن را برآرد.	۰/۵
	چ) حیات از عشق می‌شناس و ممات بی‌عشق می‌یاب.	۰/۵
	جمع بارم	۶/۵

www-kanoon.ir

نام درس : فارسی 3 نام دبیر : گوهری پایه / رشته: دوازدهم همهٔ رشته‌ها	بسمه تعالی اداره آموزش و پرورش استان مازندران مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بهشهر دبیرستان نمونه دولتی دکتر بهشتی نیمسال اول 1402	محل مهر آموزشگاه تاریخ امتحان : 23/ 10/1402 مدت زمان : 80 دقیقه ساعت شروع : 9 صبح

ردیف	راهنمای تصحیح	بارم
	1- 4 موافق 0/25 2- 3 اورند 0/25 3- جسیم 0/25 4- وزیر یا مشاور 0/25 5- الف) اساس 0/25 ب) اتراق 0/25 پ) حوزه 0/25 6- قربت، خوان، مهد 0/75 7- الف) تیلسان 0/25 طیلسان 0/25 ب) دوخته‌شده‌است 0/25 دوخته‌است 0/25 پ) تصورات م.م. تاریخی ص.م 8- الف 0/25 فکری 0/25 9- الف) مسند 0/25 صفت 0/25 ب) مضاف الیه 0/25 نهاد 0/25 10- همه به او پهلوان می‌گفتند 0/5 11- الف) سه متر پارچه یا...0/25 ب) هوای خیلی خوب یا... 0/25 12- تلمیح 0/25 13- الف) حسن تعلیل 0/75 ب) اسلوب معادله 0/75 پ) کنایه 0/75 14- تشبیه و استعاره یا جناس تام 0/5 15- سه تا 0/25 ورق 0/25 16- مرغ اسیر 0/25 خود شاعر 0/25 17- از چاله به چاه افتادن 0/5 18- 1) ث 0/25 2) پ 3) ت 0/25 4) ب 0/25 19- الف) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی 0/5 ب) لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران 0/5 20 - مولانا یا عارف 0/25 جدایی روح از عالم معنا 0/25 21- الف) رشوه خواری 0/25 ب) فساد 0/25 22- فقیر 0/25 قانع و راضی 0/25 23- توجه داشتن 0/25 ترسیدن 0/25 24- بی‌توجه به افکار عمومی 0/5 25- الف) اشتیاق بی‌پایان عاشق 0/25 ب) اشتیاق بی‌پایان عاشق 0/25 26- از خود بیخود شدن عارف در حضور حق 0/5 27- سهروردی 0/25 تسبیح همه کاینات 0/25 28- الف) آبروی بدگانش را به خاطر گناه آشکار نمی‌برد و مقرّری آنها را به خاطر اشتباه زشت قطع نمی‌کند ب)کلاه خود سیمین (برف) بر سر و کمربند آهنین (دامنه کوه) برکمر داری پ) تن و جان از هم پنهان نیستند ولی کسی اجازهٔ دیدن جان را ندارد ت) از باد سحر یاری می‌خواهم که از من برای دوستان آزادم خبر ببرد ث) یک چوب باید ضربه‌های زیادی را تحمّل کند تا از درون خالی شود و به نی تبدیل شود ج) هر کس به خدا توسّل کند ونیازش را از او بخواهد، برآورده می‌کند چ) زندگی با عشق میسّر می‌شود و بدون عشق مرگ است	
	جمع بارم	20